

Fondet som endrer Harstad sentrum

Klokkereiendommen brukes nå til å utvikle nytt bysentrum mens middelalderkirka på Trondenes forfaller.

Kirka hadde to store gårder i Harstad i tillegg til prestegården på Trondenes. Disse kirkegodsene var med på å gi inntekter til kirka for vedlikehold, drift og lønn. Klokkeren bodde på Harstadgården Nedre. Det er på denne eiendommen bl.a. Harstad Mekaniske verksted ble anlagt med en leieavtale på 100 år. Og rundt verkstedet vokste byen frem. I dag er denne leieavtalen forlenga og bedriften som leier heter Harstad Skipsindustri AS.

Og utleier er nå Opplysningsvesenets fond (OVF). Det er den 8. største grunneieren i landet. Fondet er underlagt Barne- og familiedepartementet. 1. januar 2017 skilte staten og kirka lag. Fordelinga av eiendom og fond ble debattert på Stortinget i april i år da Stortingsmelding nr. 29(2018-2019) ble behandlet. Fokuset var at kirka skulle få kirkebyggene, kirkegårdene og de presteboligene de trengte. Resten skulle tilfalle OVF. Og resten er ikke småtteri. Kirkegodsene er ikke taksert, bare et grovt overslag stipulert til 10 mrd. Salgsverdiene kan komme opp i det mangedobbelte. I tillegg har fondet penger. Kapitalfondet var i 1990 på 0,2 mrd., men har i 2018 vokst til 2,6 mrd. Det er en gjennomsnittlig årlig vekst på 93 mill., mer enn hva kirka får hvert år. Disse pengene lurer staten unna folkevalgt styring. For fondet er plasseres under et departement som ikke arbeider med næringsvirksomhet, og det er opprettet et eget eiendomsselskap Clemens Eiendom AS.

Clemens Eiendom forretningsstrategi er å drive kommersielt. Det skal gi størst mulig avkastning. I Harstad betyr det at de sanerer verkstedet og bygger bl.a. hotell og leiligheter her.

Samtidig skriker Trondeneskirka som sto ferdig i år 1440, etter vedlikehold. Vedlikeholdet av denne nasjonale kulturskatten er overlatt kommunen. Det er kommunene som har ansvaret for vedlikehold av kirkebygg som er i bruk. Her har vi et eksempel på at staten tar verdiene og overlater til kommunene å sørge for utgiftene. Da jeg påpekte dette i Nordnorskdebatt den 29.oktober, fikk jeg svar dagen etter fra direktøren i OVF Ole-Wilhelm Meyer, at det bare var å søke fondet om støtte. Han nærmest lovet nytt tak på kirka. Denne imøtekommelsen kan neppe forstås på annen måte enn at de ønsker å få lagt debatten død.

Det ble egentlig ei glad sak i Harstad. Det skuffende er at avisa Klassekampen hverken vil skrive om OVF eller trykke mitt leserinnlegg. Men hvordan reise debatten om at staten stikker av med verdiene, overlater utgiftene til kommunene, og setter til side folkevalgt styring i utbygging av bysentrum? Dette er ikke bare et skilsmisseoppgjør, det er ran av folkets eiendom. Dette skjer i hele landet der byene er bygd på kirkegods. I Nord-Norge skjer dette nå i både Bodø, Svolvær, Harstad og Alta.

Frode Bygdnes

Trondeneskirka med nordveggen. Dette taket må skiftes og kommunen har ansvaret.

Foto: Steve Nilsen, Harstad

Nordnorsk debatt har lagt om sidene sine, derfor er innleggene jeg omtaler, ikke søkbare. Men her har jeg lagt ut både mitt innlegg og Meyer sitt svar:

<https://www.polartinget.no/artikler/OVFkritikk.pdf>

<https://www.polartinget.no/artikler/OVDir.pdf>

Skjermdump fra www.HSI.no viser tre boligblokker og hotell nederst på den ene siden og kino på den andre siden av tidligere slippanlegg.